Prof. Mr. S. Perrick

De juridische structuur van de multinationale onderneming

1 Inleiding

In dit artikel zal ik aandacht besteden aan enkele overwegingen van juridische aard die een rol spelen bij de juridische structuur van de multinationale onderneming en deze vaak ook (mede) bepalen.
Ik beperk mij tot de *Nederlandse* multinationale onderneming d.w.z. het concern waarvan de topvennootschap in Nederland is gevestigd. De aandelen van deze topvennootschap of de certificaten daarvan zullen meestal aan de Amsterdamse beurs en eventueel aan een of meer buitenlandse beurzen zijn genoteerd. De topvennootschap zal soms ook een besloten vennootschap zijn, maar ik houd daarmee hierna geen rekening.[1]
Vooropgesteld zij dat de structuur van een onderneming, zeker van één die wereldwijde activiteiten ontplooit, door tal van overwegingen wordt bepaald zoals organisatiestructuur, (de)centralisatie, mededingingsrecht, concernrecht en fiscaal recht. De organisatiestructuur kan bijvoorbeeld bepaald worden door de organisatie in produktdivisies en de organisatie per land.
De juridisch-vennootschappelijke structuur van een internationaal opererend concern zal voorts zodanig moeten zijn dat een maximum aan flexibiliteit en slagvaardigheid is gewaarborgd. Die flexibiliteit en slagvaardigheid zijn voor een internationaal werkend concern onmisbaar vanwege de van land tot land verschillende wetgeving die echter één gemeenschappelijk kenmerk heeft, een sterk toenemende overheidsinvloed bijvoorbeeld op het terrein van de mededinging en controle op fusies. Voorts valt hierbij te denken aan de medezeggenschapsregelingen voor de werknemers.
Het ene land heeft veelal andere wettelijke regels op bedoelde gebieden dan het andere. Daarom zal gewaakt dienen te worden tegen doorkruising van het beleid ten aanzien van het ondernemen in een bepaald land door regelingen van allerlei aard uit een andere land.
Weliswaar beperken wetgevende maatregelen zich in beginsel tot ondernemingen werkzaam binnen een bepaald territoir doch ondernemingen plegen nu eenmaal te zijn ingebed in een vennootschappelijke structuur die bij de concerns met internationaal karakter zich over de grenzen uitstrekt.

In het hierna volgende zal ik mij in hoofdzaak beperken tot de opbouw van het Nederlandse gedeelte van de Nederlandse multinationale onderneming

vanuit het oogpunt van de medezeggenschap en de beveiliging van buitenlandse belangen ingeval van een 'emergency'.
De beantwoording van de vraag – die ik verder, gegeven het uitgangspunt, niet zal behandelen – of bij het ontwikkelen van activiteiten in het buitenland een vennootschap naar het recht van het betreffende buitenland zal optreden, zal worden bepaald door overwegingen van juridische en praktische aard in het betreffende land alsmede door fiscale overwegingen. Wat betreft de praktische overwegingen zij vermeld dat het in een aantal opzichten de voorkeur zal verdienen dat een ondernemer die op meer dan incidentele basis activiteiten ontwikkelt in het buitenland een rechtsvorm naar het recht van het betreffende land aanneemt: het zal het verkeer met derden vergemakkelijken indien de wederpartij een vennootschap naar locaal recht is.
Voor wat betreft de juridische aspecten, kan de keuze mede worden bepaald door de vraag of bepaalde wettelijke regels slechts van toepassing zijn op een vennootschap die is opgericht overeenkomstig het locale recht.
Ik zal evenmin ingaan op vennootschapsrechtelijke aspecten van de divisiestructuur.[2]

2.1 Structuurregeling

2.1.1 Inleiding
Ik geef hierna eerst in het kort de zogenaamde structuurregeling weer.
De naamloze vennootschap of besloten vennootschap voldoet aan de criteria voor het zogenaamde structuurregiem indien:
- het geplaatste kapitaal te zamen met de reserves van de vennootschap volgens de balans met toelichting ten minste *f* 22,5 miljoen bedraagt;
- de vennootschap of een afhankelijke maatschappij krachtens wettelijke verplichting een ondernemingsraad heeft ingesteld;
- bij de vennootschap en haar afhankelijke maatschappijen tezamen in de regel ten minste honderd werknemers in Nederland werkzaam zijn.

Een afhankelijke maatschappij wordt gedefinieerd als volgt:
a een rechtspersoon waaraan de vennootschap of een of meer afhankelijke maatschappijen alleen of samen voor eigen rekening ten minste de helft van het geplaatste kapitaal verschaffen;
b een vennootschap waarvan een onderneming in het handelsregister is ingeschreven en waarvoor de vennootschap of een afhankelijke maatschappij als vennote jegens derden volledig aansprakelijk is voor alle schulden.

Ik wijs er op dat derhalve ook een naar buitenlands recht opgerichte vennootschap een afhankelijke maatschappij kan zijn. Ook bij een dergelijke buitenlandse vennootschap kunnen werknemers in Nederland werkzaam zijn en ook een dergelijke buitenlandse vennootschap kan krachtens wettelijke verplichting een ondernemingsraad hebben ingesteld.
Een vennootschap die aan al deze drie criteria voldoet, doet daarvan opgave bij het handelsregister en wordt na verloop van drie jaar na de opgave – gedurende welke drie jaar de opgave niet is doorgehaald – structuurvennootschap. Veelal zal de vennootschap voordien reeds door middel van een

statutenwijziging het structuurregiem hebben aangenomen. De belangrijkste gevolgen van het toepasselijk zijn van het volledige structuurregiem zijn:

- de commissarissen worden niet door de algemene vergadering maar door de raad van commissarissen benoemd waarbij aan de ondernemingsraad, de algemene vergadering en het bestuur het recht toekomt personen voor benoeming tot commissaris aan te bevelen en waarbij de ondernemingsraad en de algemene vergadering het recht hebben bezwaar te maken tegen een voorgenomen benoeming (de Ondernemingskamer van het gerechthof te Amsterdam kan echter op verzoek van de raad van commissarissen het bezwaar ongegrond verklaren);
- de bestuurders worden niet benoemd door de algemene vergadering maar door de raad van commissarissen;
- een aantal belangrijke besluiten van het bestuur is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van commissarissen;
- de jaarrekening wordt niet vastgesteld door de algemene vergadering maar door de raad van commissarissen. De bevoegdheid van de algemene vergadering is beperkt tot goedkeuring van de jaarrekening.

Voor de vennootschappen waarop het zogenaamde verzwakte structuurregiem van toepassing is – ik kom hierop terug in 2.1.2 – gelden het tweede en vierde genoemde gevolg niet: dat betekent dat de bestuurders worden benoemd door de algemene vergadering en dat de algemene vergadering de jaarrekening vaststelt.

Gegeven het uitgangspunt van dit artikel dat ik mij beperk tot de juridische structuur van de Nederlandse multinationale onderneming, d.w.z. de multinationale onderneming waarvan de topvennootschap een Nederlandse naamloze vennootschap is, zijn dan twee nadere bepalingen van de structuurregeling van belang die ik hierna onder 2.1.2 en 2.1.3. zal behandelen.

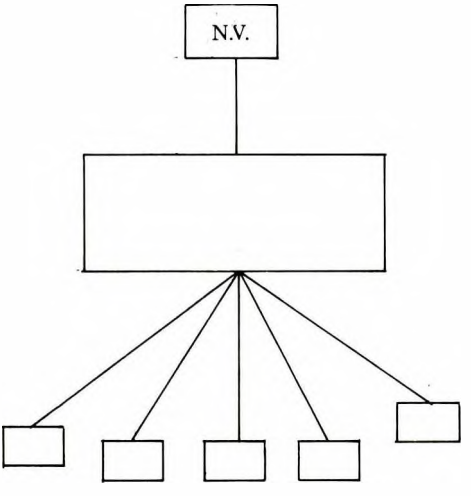
2.1.2 De structuurregeling dient op een zo hoog mogelijk niveau van het concern van toepassing te zijn, tenzij de topvennootschap als vrijgestelde 'internationale holding' kwalificeert

Artikel 153 lid 3 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek stelt de naamloze vennootschap vrij van het doen van opgave bij het handelsregister dat de vennootschap voldoet aan de drie genoemde criteria voor het structuurregiem indien de vennootschap afhankelijke maatschappij is van een structuurvennootschap.

Artikel 263 lid 3 Boek 2 van het Burgelijke Wetboek geeft een overeenkomstige vrijstelling voor de besloten vennootschap.

Gegeven deze vrijstelling, is het van belang het structuurregiem op een zo hoog mogelijk niveau binnen het concern in te stellen. Immers wordt het structuurregiem ingesteld op het niveau van een afhankelijke maatschappij die aan de drie criteria voor de toepasselijkheid van het structuurregiem voldoet, dan is de vennootschap waarvan de structuurvennootschap afhankelijke maatschappij is op grond daarvan niet vrijgesteld.

Voldoet de topvennootschap van het concern aan de criteria voor het structuurregiem – waarbij de door de afhankelijke maatschappij-structuurvennootschap of een andere afhankelijke maatschappij ingestelde ondernemingsraad evenals de bij de afhankelijke maatschappij-structuurvennootschap of andere afhankelijke maatschappijen in Nederland werkzame werknemers aan de topvennootschap worden toegerekend – dan dient ook de topvennootschap het structuurregiem aan te nemen.
Heeft de topvennootschap het structuurregiem aangenomen, dan geldt, zoals ik reeds schreef, voor alle afhankelijke maatschappijen die aan de criteria voldoen een vrijstelling.
Conclusie is derhalve dat het structuurregiem binnen het concern op een zo hoog mogelijk niveau dient te worden ingesteld. Dit verhindert uiteraard niet dat een afhankelijke maatschappij zonder daartoe verplicht te zijn, het structuurregiem aanneemt.
Daarvoor is overigens niet noodzakelijk dat de afhankelijke maatschappij aan alle drie criteria voldoet. Voor vrijwillige toepassing is voldoende dat de betreffende afhankelijke maatschappij of een afhankelijke maatschappij daarvan een ondernemingsraad heeft ingesteld waarop de bepalingen van de Wet op de ondernemingsraden van toepassing zijn. Dit zal echter ongewenst zijn, wil het bestuur van de topvennootschap onder toezicht van de raad van commissarissen van de topvennootschap zo optimaal mogelijk invloed kunnen uitoefenen binnen het gehele concern. De raad van commissarissen en niet de algemene vergadering benoemt immers de bestuurders van de afhankelijke maatschappij die structuurvennootschap is.
Dit leidt tot de volgende schematische weergave:

beursvennootschap met volledig structuurregiem

subholding, vrijgesteld van structuurregiem

Nederlandse en buitenlandse dochtermaatschappijen en deelnemingen. Voor de Nederlandse vennootschappen die voldoen aan de criteria voor het structuurregiem geldt een vrijstelling.

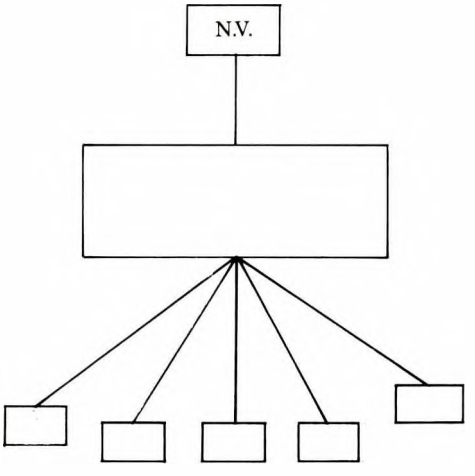
2.1.3 Wanneer kwalificeert een vennootschap als een vrijgestelde internationale holding? Op welk niveau dient dan het structuurregiem van toepassing te zijn?

Artikel 153 lid 3 (N.V.) onderscheidenlijk artikel 263 lid 3 Boek 2 (B.V.) van het Burgerlijk Wetboek bevat nog een vrijstelling: vrijgesteld van het doen van opgave is ook de vennootschap wier werkzaamheid zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend beperkt tot het beheer en de financiering van groepsmaatschappijen en van haar en hun deelnemingen in andere rechtspersonen mits de werknemers in dienst van de vennootschap en groepsmaatschappijen in meerderheid buiten Nederland werkzaam zijn. Het betreft hier de zogenaamde internationale holding.

Voor de Nederlandse vennootschappen waarin de internationale holding een deelneming voor ten minste de helft van het geplaatste kapitaal houdt, geldt op grond van artikel 155 lid 1 sub a (N.V.) onderscheidenlijk 265 lid 1 sub a (B.V.) van het Burgerlijk Wetboek het verzwakte regiem: de werknemers in dienst van de internationale holding en haar groepsmaatschappijen zijn immers in meerderheid buiten Nederland werkzaam.

De afhankelijke maatschappijen van deze verzwakte structuurvennootschap zijn op grond van artikel 153 lid 3 (N.V.) sub a onderscheidenlijk 263 lid 3 sub a (B.V.) vrijgesteld van het doen van opgave dat zij voldoen aan de criteria voor toepasselijkheid van het structuurregiem. Ook de afhankelijke maatschappijen van structuurmaatschappijen waarop het verzwakte regiem van toepassing is, zijn vrijgesteld.

Dit leidt tot de volgende schematische weergave:

beursvennootschap, internationale holding

subholding, verzwakt structuurregiem

Nederlandse en buitenlandse dochtermaatschappijen en deelnemingen. Voor de Nederlandse vennootschappen die voldoen aan de criteria voor het structuurregiem geldt een vrijstelling.

Aangenomen moet worden dat de subholding die zelf een zuivere holding is ook onder de vrijstelling voor de internationale holding valt. De bedoeling van de oprichting van de subholding is echter in het algemeen om de struc-

tuurregeling op deze vennootschap toe te passen en daardoor te bereiken dat op de onder de subholding ressorterende vennootschappen de vrijstelling van toepassing is. De subholding zal de structuurregeling vrijwillig toepassen en aldus de vrijstelling van haar dochters bereiken.[3] Zie echter ook de structuur van Philips hierna onder 3.1 waarin twee vrijgestelde internationale holdings voorkomen.

2.2 Wet op de ondernemingsraden

2.2.1 Inleiding

Ingevolge artikel 33 lid 1 jo. lid 4 van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) kunnen twee of meer in een groep verbonden ondernemers die te zamen twee of meer ondernemingsraden hebben ingesteld waarop de bepalingen van de WOR van toepassing zijn, een centrale ondernemingsraad (COR) instellen. De betrokken ondernemingsraden worden over de instelling van een COR gehoord. Bij bezwaar van de meerderheid van de betrokken ondernemingsraden beslist de bedrijfscommissie.

Op grond van artikel 33 lid 4 jo. lid 3 van de WOR zijn de ondernemers verplicht een COR in te stellen wanneer de meerderheid van de betrokken ondernemingsraden de wens daartoe te kennen geeft. Bij bezwaar van de ondernemer(s) beslist de bedrijfscommissie.

Artikel 35 van de WOR verklaart een aantal belangrijke bepalingen van de WOR van overeenkomstige toepassing op de COR, met dien verstande dat de COR uitsluitend aangelegenheden behandelt die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle of voor de meerderheid van de ondernemingen waarover hij is ingesteld. Ten aanzien van deze aangelegenheden zijn de afzonderlijke ondernemingsraden niet langer bevoegd.

Als 'ondernemer' in de zin van de bedoelde artikelen van de WOR wordt aangemerkt een van de betrokken ondernemers die door hen als zodanig wordt aangewezen. Op deze bepaling waaruit volgt dat de concernvennootschappen zelf bepalen op welk niveau de COR wordt ingesteld, kom ik hierna nog terug. De aangewezen ondernemer, aldus nog steeds artikel 35 van de WOR, handelt bij de toepassing van de genoemde artikelen mede namens de andere betrokken ondernemers.

De gevolgen van de instelling van een COR voor de toepassing van de Wet op de ondernemingsraden zijn hiermee in grote lijnen getekend. Voor de toepassing van de structuurregeling verwijs ik naar lid 13 artikel 158 (N.V.) en artikel 268 (B.V.) Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Ingevolge dit artikellid[4] komen de bevoegdheden die op grond van de structuurregeling toekomen aan een ondernemingsraad, toe aan de door de structuurvennootschap ingestelde ondernemingsraad. Zijn er meerdere ondernemingsraden van de vennootschap en van haar afhankelijke maatschappijen, dan zijn deze raden gelijkelijk bevoegd. Dit laatste geldt echter niet indien er voor de betrokken onderneming(en) een COR is ingesteld: in dat geval komen de bevoegdheden toe aan de COR. Wil men derhalve de situatie vermijden waarin meer dan één ondernemingsraad bevoegd is de bevoegdheden uit te oefenen die ingevolge de structuurregeling aan een ondernemingsraad toekomen, dan zal een COR dienen te worden ingesteld.

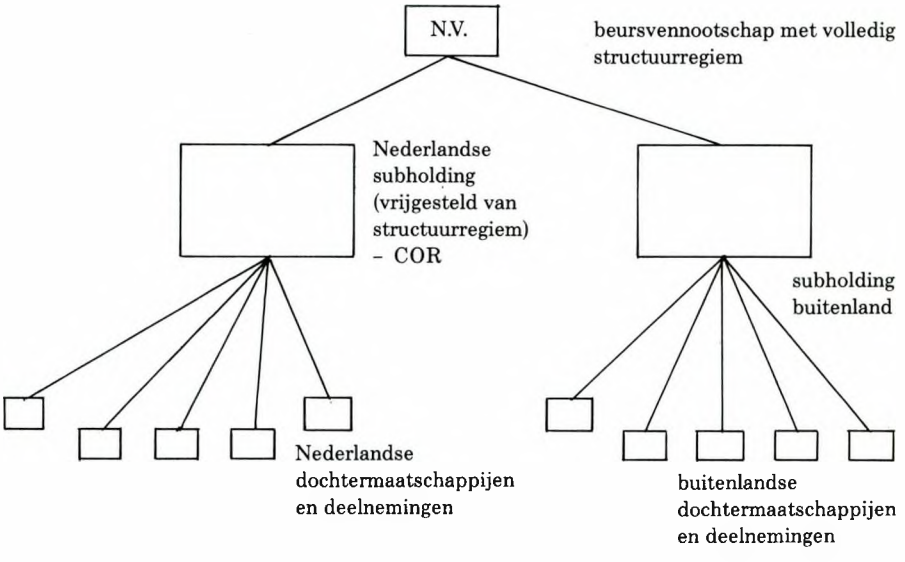
2.2.2 De COR dient bij voorkeur te worden ingesteld op het niveau van een Nederlandse subholding

Het ligt niet voor de hand de COR in te stellen op het niveau van de topvennootschap. Dat is een holding: zij is de organisatie van aandeelhouders, bestuur en raad van commissarissen met ter beurze genoteerde aandelen of certificaten daarvan. Op dit niveau krijgt ook het buitenlandbeleid van het concern gestalte, terwijl de COR nu juist niet voor de buitenlandse ondernemingen wordt ingesteld. Wordt een Nederlandse subholding en een subholding buitenland gecreëerd, dan zal er ook geen sprake meer hoeven te zijn van een Nederlandse arbeidsorganisatie op het niveau van de topholding en de subholding buitenland.[5]

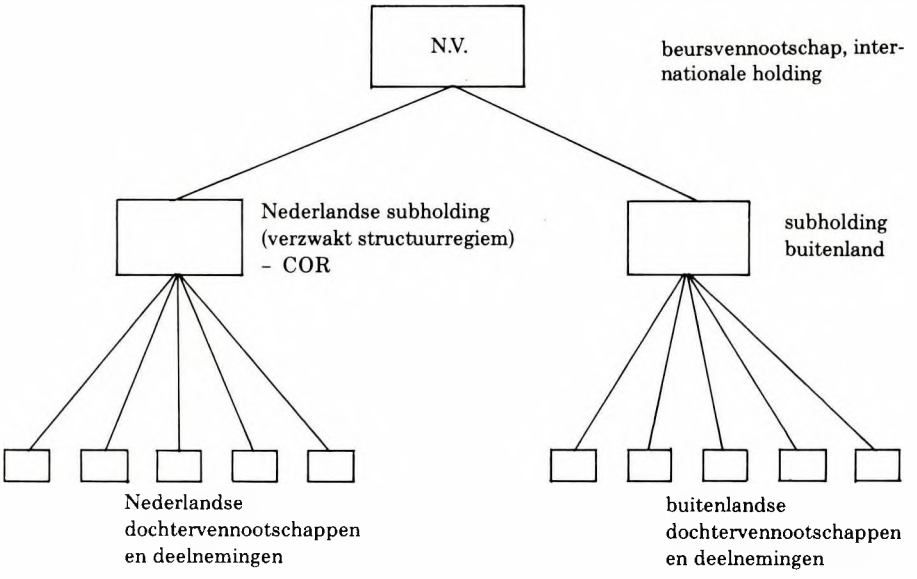
De ondernemers die tot de groep behoren kunnen dan bepalen dat de COR op het niveau van de Nederlandse subholding wordt ingesteld. Zie hiervoor onder 2.2.1.

Dit leidt tot de volgende schematische structuren.

A

B

In schema A oefent de op het niveau van de Nederlandse subholding ingestelde COR bij de topholding de aan de ondernemingsraad op grond van de structuurregeling toekomende bevoegdheden uit. Zowel de Nederlandse subholding als de subholding buitenland zijn zowel in schema A als in schema B in de praktijk meestal naar Nederlands recht opgerichte besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.
Het praktisch belang van de instelling van een COR op het niveau van de Nederlandse subholding – zowel in schema A als in schema B – is gelegen in het feit dat daarmee tevens duidelijk is dat voorgenomen besluiten op het niveau van de topholding en de buitenlandse subholding die op grond van artikel 25 van de WOR onderworpen zijn aan het adviesrecht van de ondernemingsraad niet onderworpen zijn aan het adviesrecht van de COR. Het betreft hier onder meer besluiten tot het vestigen, overnemen of afstoten van de zeggenschap over een andere onderneming, het doen van een belangrijke investering ten behoeve van de onderneming en het aantrekken van een belangrijk krediet ten behoeve van de onderneming.
Het zal uiteraard wel de bedoeling zijn dat dergelijke voorgenomen besluiten aan het adviesrecht van de COR zijn onderworpen indien het in Nederland gevestigde ondernemingen betreft. Op het niveau van de Nederlandse subholding vindt in de COR de concentratie van het vertegenwoordigend overleg in de Nederlandse ondernemingen plaats. In het reglement van de COR zal de Nederlandse subholding worden aangewezen als de ondernemer die o.m. de verplichtingen uit hoofde van genoemd artikel 25 naleeft. De bevoegheid van de COR zou – zo al wettelijk mogelijk – worden gefrustreerd indien bijvoorbeeld beslissingen betreffende belangrijke investeringen in Nederland

niet op het niveau van de Nederlandse subholding doch op het niveau van de topholding worden genomen.[6] De COR is immers niet bevoegd te adviseren omtrent (voorgenomen) besluiten van het bestuur van de topholding.
Indien er, zoals vaak het geval, een personele unie bestaat tussen de besturen van de topholding en de Nederlandse subholding, kan voor dit probleem op eenvoudige wijze een oplossing worden gevonden. De topholding zegt toe dat de bedoelde besluiten betreffende overnames, investeringen e.d. in Nederland zullen worden genomen op het niveau van de Nederlandse subholding.
In andere gevallen waarbij ook is te denken aan het geval dat bedoelde personele unie – in belangrijke mate – ontbreekt, kan een tussen de topholding, de Nederlandse subholding en de COR te sluiten overeenkomst uitkomst bieden. In deze overeenkomst kan het bestuur van de topholding toezeggen dat het in de gevallen dat het zich voorneemt een van de bedoelde besluiten betreffende overnames, investeringen e.d. in Nederland te nemen aan de op het niveau van de subholding ingestelde COR advies zal vragen en daarbij de WOR zal naleven als ware het daartoe verplicht.
In de praktijk worden in een tussen de topholding, de Nederlandse subholding en de COR te sluiten overeenkomst soms wel afspraken gemaakt over de invloed van de COR op het buitenlandbeleid van het concern. Ingevolge deze afspraken verkrijgt de COR een recht op informatie, ook voor zover het de buitenlandse activiteiten betreft en wordt de COR voorts toegezegd dat hij het recht heeft advies uit te brengen ter zake van voorgenomen besluiten van het bestuur van de topholding tot bepaalde acquisities en investeringen in het buitenland. Het adviesrecht wordt in deze gevallen gerelateerd aan het bedrag dat met een bepaalde acquisitie is gemoeid. Ook wordt in plaats daarvan wel een adviesrecht toegekend indien uitvoering van het voorgenomen besluit tot gevolg zal hebben dat in een bepaald tijdvak meer dan een vastgesteld bedrag aan buitenlandse acquisities en investeringen wordt besteed.

2.3 Beveiliging van buitenlandse belangen voor het geval zich in Nederland een emergency mocht voordoen

Het valt buiten het bestek van dit artikel uitgebreid in te gaan op beschermingsmaatregelen tegen bepaalde emergencies.
Ik zou wel een enkele opmerking willen maken over de zogenaamde emergency-trust ter bescherming van de belangen van het concern in de Verenigde Staten – en onder omstandigheden ook andere buitenlandse belangen.[7]
De te beschermen activa worden daartoe overgedragen aan een of meer trustees die daarna de juridische eigenaren (de 'legal owners') van de activa zijn. In de trustakte wordt bepaald wie de economisch gerechtigden tot het trustvermogen zullen zijn (de 'beneficiaries').
Gedurende het tijdvak dat zich geen in de trustakte omschreven emergencysituatie voordoet, zal dat degene zijn die de trust heeft ingesteld en de activa aan de trustees heeft overgedragen (de 'grantor'). Nadat zich een emergency heeft voorgedaan – en daarbij is primair te denken aan het geval dat Nederland door een vijandelijke mogendheid wordt bezet c.q. ernstig gevaar daar-

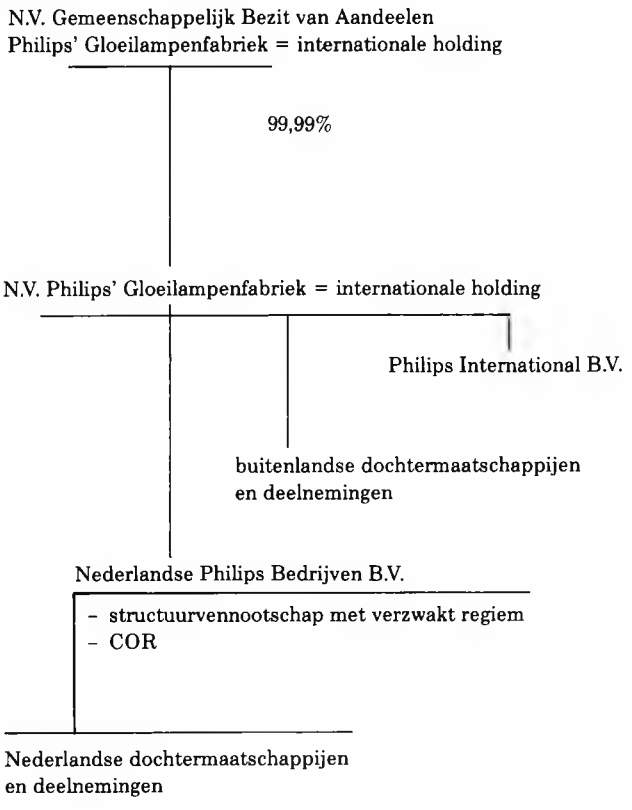
voor bestaat – dienen de beneficiaries (rechts)personen te zijn die zich niet in bezet gebied bevinden en die ook overigens niet onder de (beslissende) invloed van de vijandelijke staat staan. Veelvuldig worden in de trustakten de aandeelhouders van de topvennootschap als zodanig aangewezen, echter voor zover zij 'admissable' zijn, d.w.z. onder meer voor zover zij zich niet in bezet gebied bevinden.
Indien de aan de trustees over te dragen buitenlandse belangen worden gehouden door een Nederlandse vennootschap bijvoorbeeld de buitenlandse subholding die in 2.2.2 in de schematische overzichten voorkomt, doet zich het bezwaar voor dat niet geheel zeker is of de rechter in de Verenigde Staten de overdracht aan de trustees, beoordeeld naar Nederlands recht, als geldig zal erkennen. Sommige Nederlandse juristen betwijfelen of het aan het bestuur van een Nederlandse vennootschap vrij staat het 'beneficial ownership' van de buitenlandse belangen zonder contraprestatie prijs te geven aan anderen, zij het slechts in geval van en tijdens de duur van het emergency tijdvak.
Zulks zou zeker niet geoorloofd zijn zonder uitdrukkelijke statutaire voorziening die het Ministerie van Justitie overigens goedkeurt.
Voorts kleven nog andere bezwaren van juridische aard aan de overdracht ten titel van trust door een Nederlandse vennootschap. Om deze redenen verdient het aanbeveling als 'grantor' (insteller van de trust) op te laten treden een vennootschap naar het recht van een land dat de trust als beschermingsmaatregel uitdrukkelijk erkent. Dat zijn – vanzelfsprekend – de Verenigde Staten, maar ook Zwitserland. Als grantor kan eventueel ook fungeren een speciaal op te richten holding-vennootschap.

De trustconstructie kan tevens worden benut om, indien gewenst, een verzelfstandiging van de buitenlandse – in het bijzonder de VS – activiteiten tot stand te brengen. De aandeelhouders van de topvennootschap zouden een aanspraak op resultaat en vermogen van de trust kunnen krijgen die vooralsnog deel uitmaakt van het aandeel in de topvennootschap en slechts te zamen daarmee overdraagbaar is. Deze aanspraak zou op een daarvoor geschikt tijdstip los kunnen worden gemaakt van het aandeel in de topvennootschap. Alsdan ontstaat een zelfstandige tak in de Verenigde Staten of ruimer – een deel van – het buitenland.
Bij verzelfstandiging van de buitenlandse dochters door middel van de beschreven tweelingconstructie behoeft het groepsverband niet per se verloren te gaan. Er kan een kapitaaldeelneming van minder dan 50% overblijven. Ook kan er – zeker in het begin – een zekere eenheid in de leiding blijven bestaan evenals andere vormen van verbondenheid, waarbij te denken is aan een samenwerkingsovereenkomst en afspraken omtrent winstdeling die maken dat nog van een groepsverband kan worden gesproken.

3 De structuren van twee bekende Nederlandse multinationale ondernemingen mede getoetst aan de uitkomsten van hoofdstuk 2

3.1 Ik geef hierna de structuur van Philips en Ahold weer en maak daarbij nog een enkele opmerking naar aanleiding van 2.1 en 2.2

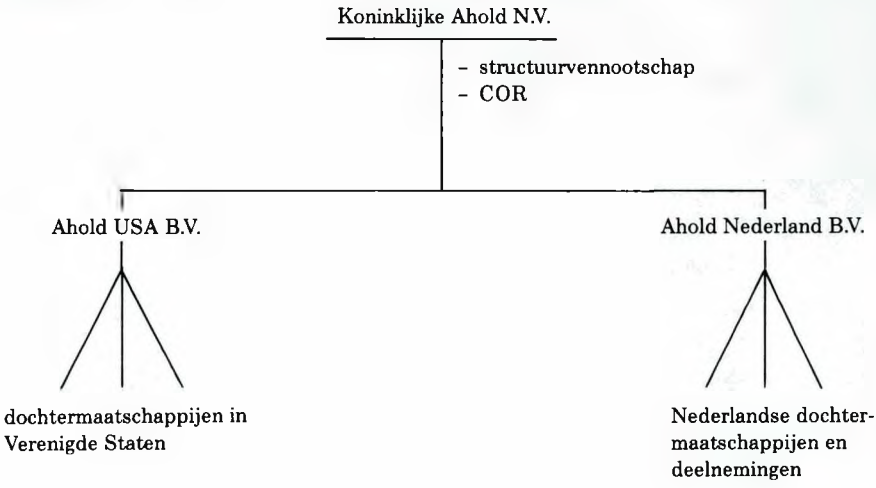
3.2 Philips

Philips International B.V. is een service vennootschap als bedoeld in artikel 153 lid 3 sub c (N.V.) onderscheidenlijk artikel 263 lid 3 sub c (B.V.) Boek 2 B.W. en is als zodanig vrijgesteld van het structuurregiem.

In joint venture vennootschappen wordt deelgenomen door N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken en indien het zwaartepunt van de joint venture in Nederland is gelegen door Nederlandse Philips Bedrijven B.V. Is de joint venture vennootschap waarin N.V. Philips Gloeilampenfabrieken deelneemt een Nederlandse vennootschap, dan kan op die joint venture vennootschap het verzwakte structuurregiem van toepassing zijn.
Een afzonderlijke subholding buitenland ontbreekt.

3.3 Ahold

Ahold Nederland B.V. is vrijgesteld van het structuurregiem. De COR is niet op het niveau van Ahold Nederland B.V. maar op het niveau van de topvennootschap ingesteld (vergelijk hiervoor 2.2.2).
Ahold USA B.V. fungeert als de subholding voor de Amerikaanse dochtermaatschappijen. Enkele andere buitenlandse dochtermaatschappijen worden rechtstreeks gehouden door Koninklijke Ahold N.V.

Noten

1 Gegeven dit uitgangspunt, zal ik geen aandacht besteden aan de ontwerp-richtlijn van de Europese Gemeenschappen inzake voorlichting en raadpleging van de werknemers (de zogenaamde Vredelingrichtlijn). De ontwerp-richtlijn maakt onderscheid al naar gelang 'het beslissingscentrum van een onderneming' zich binnen of buiten de Europese Gemeenschap bevindt. Het lot van de ontwerp-richtlijn is overigens onzeker. De Raad van Ministers is tot nu toe niet tot overeenstemming kunnen komen over de ontwerp-richtlijn en heeft uitgesproken dat hij begin 1989 de bestudering van het gewijzigde voorstel voor de richtlijn zal hervatten, dan wel van enig ander voorstel dat de commissie hem voorlegt betreffende de voorlichting en de raadpleging van de werknemers.

2 Ik verwijs daarvoor naar de bijdrage van mijn compagnon Mr. A.G. van Solinge 'De juridische structuur van de vennootschappelijke Top' die zal worden opgenomen in een bundel die in december zal worden aangeboden aan Prof. Mr. J.M.M. Maeijer welke zal worden uitgegeven door W.E.J. Tjeenk Willink B.V. te Zwolle.

3 Zie Van der Heijden-Van der Grinten, Handboek voor de naamloze en de besloten vennootschap, 10e druk, p. 64.

4 Mede gelezen in samenhang met de uitleg die Van der Heijden-Van der Grinten, Handboek voor de naamloze en besloten vennootschap 10e druk, p. 550, daaraan geeft.

5 Ik ga hier verder niet in op de mogelijke gevolgen van de aanwezigheid van een arbeidsorganisatie op het niveau van de topholding of de buitenlandse subholding. Ik volsta met te verwijzen naar art. 1 lid 5 van de WOR.

6 Vgl. Prof. Mr. H.J.M.N. Honée, Concernrecht en medezeggenschapsregelingen, p. 156 e.v. en in het bijzonder p. 167-168, Van der Heijden reeks, nr. 21.

7 Ik verwijs naar W. Donald Knight Jr, Structuring Foreign Investment in US Real Estate, Kluwer Law & Taxation Publishers pagina's 397 e.v. die op een duidelijke wijze aangeeft waartegen de trust beoogt te beschermen.